

Dikt i vilden sky, del to av dikt i 1000 år

ved Randi Jåstad og Ragna Helene Soldal

TIDLEG MODERNISME (1890-ÅRA)

Jeg ser av Sigbjørn Obstfelder (1893)

Jeg ser på den hvide himmel,
jeg ser på de gråblå skyer,
jeg ser på den blodige sol.

Dette er altså verden.
Dette er altså klodernes hjem.

En regndråbe!

Jeg ser på de høie huse,
jeg ser på de tusende vinduer,
jeg ser på det fjerne kirketårn.

Dette er altså jorden.
Dette er altså menneskenes hjem.

De gråblå skyer samler sig. Solen blev borte.

Jeg ser på de velklædte herrer,
jeg ser på de smilende damer,
jeg ser på de ludende heste.

Hvor de gråblå skyer blir tunge.

Jeg ser, jeg ser ...
Jeg er vist kommet på en feil klode!
Her er så underligt ...

TRADISJONALISME OG MODERNISME (1900-TALET)

Til ungdommen av Nordahl Grieg (1936)

Kringsatt av fiender, gå
inn i din tid!
Under en blodig storm –
vi dig til strid!
Kanskje du spør i angst,
udekket, åpen:
hva skal jeg kjempe med,
hva er mitt våpen?

.....

Dette er løftet vårt
fra bror til bror:
vi vil bli gode mot
menneskenes jord.
Vi vil ta vare på
skjønnheten, varmen –
som om vi bar et barn
varsomt på armen!

KRIGSDIKT

***Aust-Vågøy* av Inger Hagerup**

(frå samlinga *Videre*, 1945)

De brente våre gårder.
De drepte våre menn.
Lå våre hjerter hamre
det om og om igjen.

La våre hjerter hugge
med harde, vonde slag:
De brente våre gårder.
De gjorde det i dag.

De brente våre gårder.
De drepte våre menn.
Bak hver som gikk i døden.
Står tusener igjen.

Står tusen andre samlet
I steil og naken tross.
Å, døde kamerater,
De kuer aldri oss.

Det er ingen hverdag mer av Gunvor Hofmo

(frå *Jeg vil hjem til menneskene*, 1946)

Gud, hvis du ennå ser:
det er ingen hverdag mer.

Det er bare stumme skrik,
det er bare sorte lik

som henger i røde trær!
Hør hvor stille det er.

Vi vender oss for å gå hjem
men alltid møter vi dem.

Alt vi fornemmer en dag
er de dreptes åndedrag!

Om vi i glemsel går:
det er asken deres vi trår.

Gud, hvis du ennå ser:
Det er ingen hverdag mer.

TUNGETALEDEBATTEN I 1950-ÅRA

I haven vandrer en prestemann av Herman Wildenvey (1950-talet)

I haven vandrer en prestemann,
han tenker alvorlig på Gud.
Da tripper lett over gangens sand
En søt liten sommerens brud.

Og presten slår øynene opp og ser
at piken er såre skjønn.
'Barn,' si'r presten, 'se presten ber,
og du forstyrrer hans bønn.'

'Jeg var på vei til min kjære, jeg!'
si'r piken med senkte blikke.
'Jeg tenkte på ham, og jeg så deg ikke.
Og da er det underlig rart av deg,
som tenkte på Gud, at du så meg!'

Lyktestolpen av Rolf Jacobsen

(frå *Hemmelig liv*, 1954)

Så isnende alene i natten min lyktestolpe.
De små brosten hviler hodene tett omkring den
der den holder sin paraply opp over dem
så ikke det vonde mørket skal komme nær.

Vi er alle langt hjemmefra, sier den.
Det er ikke håp mer.

VISETRADISJON

Tango for to (1957)

Tekst: Alf Prøysen | Musikk: Bjarne Amdahl

Å' du store mi ti',
nå kjem den som jeg elsker
nå kjem Tango for to,
og sjå rett over golvet
kjem den je er reddest for,
hæin Gunnar på Mo!
Je får bøye meg og gjøra
som je rote litt i veska mi,
og det lyt skje fort!
Ja, je tenkte det nå står'n her
og byr opp så nå er det gjort.

.....

Nå er det Tango for to
det er ingen som kæin tango
som hæin Gunnar på Mo!
Det bruser hett i mitt blo',
men je kæin da verje meg
med både nebb gett og klo!
Ta et trinn fort og et trinn dit
og et trinn bort og et trinn hit,
så ska vi ta en tangosving.
Taramtatam, taramtatei,
Taramtatam, nei sjå på meg,
je greide det som ingen ting!
Nå var det ingen som lo.
Hos a' Klara kæin hæin Gunnar
finne kvile og ro,
men je veit godt hu forsto,
det var meg hæin Gunnar tok med seg
i Tango for to.

Frå *Dropar i austavind* av Olav H. Hauge (1966)***Kinas dør***

De spør um eg kjenner Kina?

Ja, spør de, berre spør. Eg som i årevis venta utanfor Kinas dør.

For døri ho var gul ho, det var derifrå brødskiva kom.

Eg veit eg stend høgt i Kina.

Og skuffa var aldri tom.

Tussalusi kviskrar

Det er ikkje so fårleg

um grashoppa skjerper ljåen.

Men når tussalusi kviskrar

skal du akta deg.

Nøkken ta meg viss jeg blir forelsket av Jan Eggum (1976)

Nøkken ta meg hvis jeg blir
Forelsket i deg nå,
Det er en jegers vådeskudd.
Slik en snare burde jeg bekjempe
Med list og lempe
Før alle lenker festes til meg.
Nattergalen synger helst sin sang
I ensomhet
Og drøm når dagen gryr.
Den er alltid leken.
Den har teken,
Men den flyr alene når den flyr.

Nøkken ta meg hvis jeg blir
Forelsket nå igjen,
Det er en god, men bitter vin.
Alle vil vi ha en venn å ta i,
Men du blir glad i
Den du har rørt ved litt for ofte.
Steppeulven uler for seg selv
Mot fjerne mål
Og finner nye far.
Kanskje fins det mange
Den kan fange,
Men den drar alene når den drar.

Haikudikt av Paal Helge Haugen

Midtvinterstilt

ingen djupe tankar

ingen store synder

Reinvaska midsommarhimmel

ikkje ein skyfleck

å vaska vekk

POSTMODERNISME (FRÅ 1980-ÅRA)

***På bussen* av Eva Jensen**

Framfor meg på bussen sat ein mann med gult hår.
Eg bøygde meg sakte fram og kyssa han i nakken. Det var
akkurat så godt som eg hadde trudd. Han lét avisa falle
ned i fanget.
Sjåfør! Få ho ut!
Eg lente meg like sakte tilbake og såg ut.
Eg meiner det var sol den dagen.

Selfie av Einar Økland

(frå *Rosemalte selfies*, 2020)

Nærbilde av meg?
Då må eg ta det sjølv.
Og frå innsida.
Utan kamera
eller spegel.
Eit naturbilde.
Det er likevel ikkje sikkert
det liknar.

Nattsalme av Jon Fosse

(frå *Stein til stein*, 2013)

Det finst ei jord som opnar opp
sitt djup av svarte natt
og løyner både sjel og kropp
til ingenting er att

Det finst ei natt som møter deg
og tek deg mildt imot
og lèt deg kvila æveleg,
di hand, di sjel, din fot

Det finst frå Gud i alt som er,
i jord og nattevrimmel,
di sjel er hans, du er hans verd,
du lyser fram hans himmel.